

Jan Hercík

naMladotěvě
ČS

Alena Hrachovcová

**ZVĚROLÉKAŘ
srdcem i duší**

Jan Herčík
Alena Hrachovcová

ZVĚROLÉKAŘ

srdcem i duší

Jan Herčík
Alena Hrachovcová

ZVĚROLÉKAŘ srdcem i duší

Copyright © Jan Herčík, Alena Hrachovcová, 2017

Editor © Josef Pepson Snětivý, 2017

Photographs © Jana Pechlátová, 2017

Cover & Layout © Nakladatelství ČAS, Alena Šulcová, 2017

© Nakladatelství ČAS, 2017

ISBN 978-80-7475-194-3

Divná doba?

Žijeme v divné době. Ze všech stran, z televize, internetu, rádia, na mne doléhají informace: kdy a kde zase něco bouchlo, jaký terorista se kdy a kde zase „vyznamenal“ a kolik lidských životů to stálo... A každý den se na mou hlavu hrnou zprávy, co nového se odehrává na naší politické scéně – ačkoliv právě zde je podivuhodné, jak se historie s většími či menšími obměnami stále opakuje.

Vídám kolem sebe lidi otrávené a ubité starostmi, se kterými si někteří více a jiní méně umějí poradit. A ti, kteří to umějí méně, se pak o to agresivněji chovají vůči svému okolí a někdy i vůči sobě. Na můj vkus je těch druhých dost. Jak kdysi řekl pan prezident Havel: „Je blbá nálada mezi lidmi.“ Ale co s tím? Vždyť přece každý by měl pro zlepšení nálady své, svého okolí a nálady všech, na nichž mu záleží, udělat vše, co v jeho silách jest.

Proto usedáme s Alenou Hrachovcovou již po šesté k počítači a společně se vám pokusíme náladu vylepšit příběhy z ordinace veterinárního lékaře. Příběhy, které jsou někdy veselé, někdy k zamyšlení, a u některých možná ukápnou i slzička.

Naše první knížka *Proč je báječné být zvěrolékařem* vyšla již před deseti lety a zájemci se mě na ni stále dotazují. Následoval cestopis *Zvěrolékaři na cestách*. Po něm knihy *Zvěrolékař vzpomíná* a *Zvěrolékař v akci*. Poslední *Zvěrolé-*

kař léčí, zvířata uzdravují je díky vám, milí čtenáři, stejně jako ty předcházející, zcela rozebrána, a pokud je mi známo, další dotisky se neplánují.

Z tohoto důvodu, a snad i pro množství dotazů, které často dostávám („Kdy vyjde další pokračování, pane doktore?“ a „Žádný předchozí díl už opravdu nemáte?“), vznikla knížka šestá, a vlastně poslední, kterou právě začínáte číst. Proto jsme, vzhledem ke zde uvedenému, některé příběhy převzali z knížek předchozích. Ale většinou jsou zde nové, které přinesl život a které se odehrály na Veterinární klinice v Horoměřicích.

Přejeme vám, milí čtenáři, ať se vám knížka líbí, a jestli vám dokážeme alespoň trošku zlepšit náladu, pak z toho budeme mít radost i my.

*Jan Herčík
Alena Hrachovcová*

Operační plán

Chlapík, co vystoupil z naleštěného černého fordu na parkovišti před veterinární klinikou, vypadal, jako by právě slezl z předváděcího mola po ukončení módní přehlídky. Černá, kožená bunda ladila s černou vyvýšenou podrážkou červených sportovních bot, světle modré džíny s úzkými nohavicemi a sedem spadlým do půlky stehen doplňovalo tmavě modré triko se světlejším límečkem téže barvy a s jasně červeným šátkem, ležérně obtočeným kolem krku.

Jeho oči pomalu přejížděly budovu veteriny. Pak, jako by došel k celkem uspokojivému závěru, otevřel zadní dvířka auta. Ven se vyhoupl maďarský krátkosrstý ohař.

„Jen se podívej, Bonde,“ pronesl k psovi, když mu připínal k černému obojku, vykládanému stříbrnými cvočky, vodítko, „snad jsme konečně objevili kliniku na úrovni. Tahle se nedá srovnat se všemi těmi krcálky, kde jsme byli předtím. Doufej, že i personál bude odpovídat našim představám.“

Přešel silnici a zastavil se před hlavním vchodem. Než vzal za kliku, vyndal z kapsy bundy zrcátko a přihladil si ulízané světlé vlasy na temeni hlavy. Vrátil zrcátko do kapsy, odhodlaně zmáčkl kliku vrat a krokem manekýna si to namířil rovnou k recepci.

Recepční Naďa právě telefonovala. S omluvným: „Okamžik, prosím,“ odložila sluchátko a obrátila se k příchozí-

mu s profesionálním nevtíravým pohledem. „Dobry den. Co pro vas mohu udelat?“

Vyznamne pohlédl na orloj na svém zápěstí a přitáhl si psa, který zvědavě nakoukl za roh recepčního stolu, kde na podložce ležela ohromná doga. Vyrušena z dřímoty se posadila a s neskrývaným zájmem si prohlížela příchozí.

Chlapík, v rozpoložení hýčkaného kocoura, krmeného smetanou, pronesl sladkým hlasem, který však nepřipouštěl jakoukoliv námitku: „Jsem objednan k panu doktorovi, abych s ním projednal operační plán.“

Naďa s naprostým klidem položila nejdřív ruku na čenich dogy: „Klid, Grejsy, hezky lež. Promiňte,“ usmála se a ukázala ven na dvůr, „jste přesný. Pan doktor vás očekává. Jsou to ty dveře nalevo.“

Přikývl. Beze slova vykročil se psem naznačeným směrem. Přešli přes dvůr a přes čekárnu vstoupili do mé ordinace.

Už z předchozího telefonátu před objednáním jsem věděl, že Bond čurá krev. Chtěl jsem ho nejdříve důkladně prohlédnout a pak navrhnout postup léčby. Nadechl jsem se, ale nepustil mě ke slovu.

Snažil se vypadat jako pán situace: „Pochopte to, doktore. Beru psa s sebou do svého salonu, a on mi chodí sem a tam a kape z něj moč s tou krví. Můj salon vypadá děsně! Musíte s tím něco udělat! A není to jen tohle. Krom toho potřebuje vyčistit uši a provést pedikúru! Ty jeho přerostlé drápy mi ničí koberec!“

„Samozřejmě, rád s tím něco udělám,“ využil jsem přestávky, v níž se můj nový klient chystal nadechnout.

Při prohlídce jsem zjistil, že Bond má zbytnělou prostatu. Nechal jsem hned udělat ultrazvukové vyšetření a poté jsem byl hotov přednést názor, co by se mělo či nemělo dělat.

„Prostata reaguje na hormony. Na vzrušení. Proto možnost, jak zvířeti pomoci, je kastrace, aby se vše stáhlo a zklidnilo. A pak, jak jsem při prohlídce zjistil, je tu ještě několik kožních problémů, které nejspíš patří do skupiny genetických vad. Ale to zjistíme až po biopsii. V případě, že budete souhlasit s mým návrhem, a až Bond bude v narkóze, uděláme odběr vzorků kůže na několika místech a pošleme je na histopatologické vyšetření. Tam nám po zjištění výsledku sdělí, oč se jedná, a případně navrhnou i způsob terapie. Samozřejmě, že v narkóze mohou ošetřit dráčky i provést vyčistění uší.“

Aby salon dotyčného pána neutrpěl další škody víc, než bylo nutné, domluvili jsme se na zákroku hned na nejbližší dopoledne.

Dostavil se na minutu přesně, a než jsem stačil odpovědět na pozdrav, rezolutně prohlásil, že on má jasnou představu o tom, jak by vše mělo probíhat.

Trochu mě to dopálilo. „Poslyšte, nemělo by to být obráceně? Jako veterinář snad *já* musím vědět, jak budu postupovat!“

Z náprsní kapsy vytáhl složenou čtvrtku papíru a na stole ji přede mnou rozložil. „Tady máte operační plán.“

Nestačil jsem zírat. Viděl jsem schematický nákres psa a od částí jeho těla vedly šipky s očíslovanou legendou: 1. uříznout koule, 2. ostříhat drápy, 3. vyčistit uši, 4. odebrat kůži. V pravém rohu papíru bylo napsáno: Nakreslil Laďa – 38 let.

Zkrátka fantazie!

To se mi za celou moji praxi ještě nikdy nestalo. Občas nám sice některý majitel zvířete vyholí srst v místě, kde je podle něj nějaký domnělý problém, ale nikdy mi nikdo nedal operační plán a postup.

Využil mé chvilkové strnulosti. Prohlížel si mě, jako by na mě objevil známky začínající demence, a poklepal důrazně prstem na papír. „Projděte si to dvakrát. Hezky pomalu. Nebo radši čtyřikrát. A kdyby se vyskytly pochybnosti nebo se vám zdálo, že by se mohly vyskytnout, zastavte se a znovu vše prověřte.“

V duchu jsem si řekl, že podivínům se nemá odporovat, a víc jsem se do rozebírání situace nepouštěl.

Bonda jsem odoperoval a ošetřil.

Zbývalo jen domluvit se na termínu kontroly: „Můžete přijít za týden? Někdy k večeru?“

Rozevřel tlustý diář, zalistoval v něm a vzdychl: „Ach jo, je to těžké, já nemám vůbec čas.“

„A co vy máte za práci?“ neubráníl jsem se zvědavosti.

Podíval se na mne dotčeně, že nevím, s kým mám tu čest. „No, já přece pořád chodím na ty večírky. Pořád mě někdo chce a já jsem každý večer někde. Na večírcích. Na akcích.“

„Já na žádné večírky nechodím. Na to zase *já* nemám čas,“ utřel jsem ho. „A co přes den? Hodilo by se vám to?“

„Božítku, ráno a odpoledne taky nemohu, to připravuji ty večírky. Aranžmá. Právě procházím kreativním obdobím. Chápete?“

Nakonec jsme se přece jen na termínu dohodli. Byl natolik spokojený, že ke mně doporučil svoji sestru: „Víte, ona má trápení s mícou!“

S Laďovou sestrou ani s její kočkou žádný velký problém nebyl. A docela dobře jsme si spolu popovídali. Nakonec jsem jí ukázal i obrázek s operačním plánem.

Zasmála se. „To je celý on! Návrhář módních doplňků a organizátor společenských akcí, který je zvyklý vše si naplánovat a načrtnout. Nezlobíte se na něj, vidíte?“

Opravdu jsem se nezlobil.

Jak to všechno začalo

Sedím se sestřičkou Zdeňkou v lednovém odpolední na veterině, v naší malé kavárničce nad čekárnou. Udělali jsme si přestávku na vydechnutí, Zdeňka jde udělat kávu. Vstanu, stoupnu si k oknu a dívám se ven. Za oknem je zima. Od Vánoc k jaru je vždycky daleko! Venku fouká studený vítr, ohýbá větve stromů, a já mám pocit, jako by se stromy chtěly rozeběhnout s větrem o závod. Dívám se na střechy pocukrované popraškem sněhu a cítím, jak na mne padá nostalgie. Stesk a teskná touha po klidu vyvolávají vzpomínky.

Zdenička nese kávu.

„Na co myslíte, doktore? Vypadáte unaveně.“

„Vzpomínám,“ odvrátím se od okna.

„Ale, ale,“ mrkne na mne, „na co?“

„Na to, jak dlouho už to tady táhnu. Jak to všechno začalo, jak jsem vybudoval tuhle veterinu. Kolik zvířat tudy prošlo. Kolik zranění jsem od nich utržil a kolik sestřiček a doktorů se tu vystříдалo. Zdeňko, pamatuješ si, kolik let už se mnou pracuješ?“

„Přes dvacet let?“ zamyslí se. Náhle zvažní: „Vzpomenete si, jak jsme se seznámili a jak jsem k vám nastoupila jako sestra?“

Konečně se zasměju. „Vidím to jako dneska. Ale nebylas první. Začínal jsem tady sám na počátku devade-

sátých let minulého století. Pracoval jsem tehdy na Vysoké škole zemědělské v Suchdole na veterinární katedře jako odborný asistent. V té době se na mne začali obracet známí a kamarádi s různými problémy svých domácích mazlíčků, a já, aniž bych si to hned uvědomoval, jsem tady pomalinku začal budovat malou soukromou praxi, i když tenkrát veškeré mé úkony byly jen za poděkování a za dobré slovo. Jenomže práce se začala nabalovat a bylo jí čím dál víc.

A tak jsem ve starém, polorozpadlém horoměřickém statku, zděděném po dědovi, upravil dvě místnosti, které dřív sloužily jako přípravná krmiva pro hospodářská zvířata. Sehnal jsem veterinární stůl a pár základních věcí k chirurgii. S takovýmto minimálním vybavením jsem mohl jen ošetřovat rány a provádět drobné chirurgické výkony. Neměl jsem rentgen a o ultrazvuku se mi mohlo jen zdát, protože ten ještě ani nebyl u nás v republice.

Ráno jsem musel být v sedm na katedře a pracovní doba tam trvala do pěti odpoledne. Po práci jsem odcházel na statek a tam ještě do pozdních nočních hodin ordinoval. Někdy do půlnoci, někdy i do dvou do rána. Známi a kamarádi o mně pověděli dalším, a pod rukama se mi začínala rozrůstat klientela, kterou jeden člověk nemohl zvládnout.“

Zdeňka sedí vedle mne tiše jako myška a poslouchá znovu ten pro ni už známý příběh. Ví, že si potřebuji vyprávěním ulevit od únavy.

„Pacienty jsem si musel nějakým způsobem evidovat, a tak jsem v úplném prvopočátku založil několik sešitů. Tato evidence se za čas stala nepřehlednou, a já namísto sešitů zřídil kartotéku. Ani ta nevydržela dlouho. Nakonec jsem koupil počítač s jednoduchým veterinárním programem. Se současným by byl nesrovnatelný, ale přece jenom byl lepší než lístková kartotéka. Jakmile jsem takto zvládl evidenci, musel jsem zorganizovat fronty čekajících pacientů, kteří ve stále větším množství a bez ohledu na počasí trpělivě postávali na dvoře statku a čekali, až na ně přijde řada.

Jedna moje klientka měla chov pudlů. Zuzana, tak se jmenovala, byla původním povoláním veterinární technička a nabídla se, že mi ráda bude pomáhat, protože to je práce, která ji baví a vždycky se jí chtěla věnovat. Byla to moje první sestřička.

Dohodli jsme se, že pro mne bude pracovat do té doby, než si ujasníme, zda s ošetrovnou budeme pokračovat, nebo skončíme. A po čase jsem se musel i já rozhodnout, kterou práci chci vlastně dělat: zůstat na škole, nebo se plně věnovat veterinární praxi? Protože obojí se opravdu ani při nejlepší vůli zvládnout nedalo.

V polovině devadesátých let začala veterinární ošetrovna v Horoměřicích získávat dobré jméno, a já se rozhodl

z vysoké školy odejít. Zuzka se stala mým prvním zaměstnancem.

Jenže ona se hodně věnovala svému chovu pudlů a potom začala pracovat jako dealerka pro jednu psí kosmetickou firmu, která měla sídlo v Německu. Ráno ve čtyři odjela do Německa pro zboží a odpoledne, místo aby přišla do práce ve čtyři a schopná pomáhat mi s náročnou prací, přišla v pět utahaná jako kočka a práce skoro neschopná. Takže skončila, a já hledal novou sestřičku. Napsal jsem inzerát a vyvěsil ho v čekárně. Na inzerát se přihlásila Alifa.“

Ze vzpomínek mě vytrhl potlačovaný smích. Zdenička se smála tak, že musela odložit hrnek s kávou, aby se nepolila. „To byla ta, se kterou jste se seznámil, když jste jí vyšetřoval prsa, vidíte?“

„Nu, ano, ta Ali, které jsem musel vyšetřovat prsa. A ujišťuji tě, že do smíchu mi tenkrát nebylo,“ zabručel jsem.

„Jen vzpomínejte, doktore. Budu vzpomínat s vámi.“
Znovu jsem se pohroužil do vzpomínek.

„Někdy se stalo, že jsem musel za zvířetem dojít a ošetřit ho doma. Kousek za Horoměřicemi bydlela paní, která své rodině vládla pevnou a neomezenou rukou, celá ji muse-

la poslouchat. Zkrátka – tvrdý matriarchát se vším všudy. A v jednání s ostatními lidmi byla více než kategorická.

Jednou za mnou přišla: ‚Doktore, potřebuji, abyste k nám přišel a podíval se na moji fenu! Má štěňata a nějak se špatně čistí po porodu.‘

Slíbil jsem, že se zastavím, a slib jsem dodržel hned druhý den. Zazvonil jsem, přišla mi otevřít a hned mě vedla k feně. Zjistil jsem, že fena v sobě skutečně má zadržené lůžko.

Ošetřil jsem ji, a jen jsem předepsal léky, paní domu se na mne znovu obrátila: ‚Doktore, musíte se ještě podívat na moji těhotnou dceru!‘

Vytřeštil jsem oči: ‚Nejsem gynekolog! Jsem veterinář!‘

Přeměřila mě přísným pohledem: ‚Doktor jako doktor!‘

Popadla mě za rameno a odtáhla do pokoje, kde seděla celá rodina. Všichni na mne zírali.

‚Kde je Alifa?‘ zařvala ta rázná ženská. ‚Okamžitě zavolejte Alifu!‘

Do místnosti vběhla holčina snad sedmnáctiletá, krásná jak princezna Šeherezáda. Až jsem se podivil, kde ke svému exotickému vzhledu přišla, protože její matka byla typická Jihočeška s mléčnou pletí a světlehnědými vlasy. Vzápětí mi to došlo, to když do pokoje vešel snědý, černovlasý a černooký – Arab.

Paní hodila hlavou směrem od něj ke mně: ‚Manžel,‘ představila ho stručně. A hned přikazovala dál: ‚Omare, sedni si! A ty, Ali, ukaž prsa panu doktorovi!‘

Ali začala chabě protestovat. Dobře věděla, že jsem veterinář, který přišel vyšetřit jejich Azru. Nevěřil jsem svým uším, když paní neústupně trvala na svém: ‚Doktore, podívejte se jí dobře na prsa, prohmátněte je, a řekněte mi, jestli je normální, aby jí ta prsa takhle nabíhala!‘ A na dceru ukázala prstem: ‚Lehni!‘

Alifa si už bez řeči lehla a s povzdechem vyhrnula triko. Okamžik jsem nad ní stál a přemýšlel, jak by lidský lékař postupoval při vyšetřování prsou a jakým způsobem mám ruce na prsa položit, abych nevypadal jako úchyl. Nakonec jsem se svého úkolu zhostil ke všeobecné spokojenosti. Rodinu jsem ujistil, že je vše v naprostém pořádku, a nesmírně se mi ulevilo.

Domů jsem se ten den vrátil hodně pozdě, neboť úspěšnou prohlídku čubičky a Ali jsem musel bez odkladu zapít, a to nejdříve kávou a pak ještě něčím ostřejším.

Pochopitelně, že jsem příhodu dal v práci k lepšímu, a ta se začala šířit tak rychle, jako kdysi písně bardů. Až jsem se divil, že nezlidověla. A také jsem se divil, že od té příhody se mi pak po delší čas hlásilo do práce velké množství mladších i starších pánů, kteří u mne chtěli být zaměstnání jako asistenti.

Když jsem po odchodu sestřičky Zuzany vyvěšoval inzerát s nabídkou práce, byla Ali už po porodu a zastavila se na veterině s tím, že by u mne ráda pracovala. Původním povoláním byla zdravotní sestra. Plácli jsme si, a já v ní našel výbornou sestřičku, ale jen po dobu, než její

děcko odrostlo, a ona se vrátila ke svému povolání dětské sestry do nemocnice.“

„Jo, a pak jsem přišla já.“ Zdeňka se podívala na hodiny a odnesla hrnky od kávy do dřezu.

Přestávka na vydechnutí skončila, dole v čekárně seděli pacienti.

Přikývl jsem. „Dík za kávu a za pochopení.“

Zdeňka už byla na schodech. V poklusu se na mne otočila: „Není zač, a když budete potřebovat, tak zas někdy příště.“